

sen af et effektivt Tilsyn med Kreditforeningernes Laanevirksomhed.

Med Hensyn til Begrundelsen af det foreliggende Forslag kan Ministeriet i alt væsentligt henholde sig til de Bemærkninger, der knytter sig til Kommissionens Indstilling, og som findes trykt i Betænkningen, S. 25—153.

Kommissionen behandler først Spørgsmaalet om Kreditforeningernes *Udlaansomraader* og gør opmærksom paa, at man ved Oprettelsen af Foreningerne med Hensyn til Udlaansomraader ikke er gaaet frem efter faste Principper. Den ældste Lov om Oprettelse af Kreditforeninger, Loven af 20. Juni 1850, fastsætter om Udlaansomraaderne kun, at de paagældende Ejendomme skal være „beliggende indenfor en saadan Omkreds, at den fornødne Kontrol med Taksationernes Paalidelighed og det behørigt Tilsyn med Panterne uden stort Besvær kan føres af Bestyrelsen“. Loven er kun Udtryk for en geografisk Inddeling, men ikke for en Afgrænsning efter Arten af de Ejendomme, hvori Laan kan gives, og den tager ikke Stilling til Spørgsmaalet om Monopol eller Konkurrence paa Foreningsomraadet. De senere vedtagne Love hviler heller ikke paa bestemte Principper, og Resultatet af den stedfundne Udvikling er derfor blevet, at man nu har 3 Foreninger, der har et Omraade, indenfor hvilket de yder Laan i Ejendomme af enhver Art, og 9 Foreninger, der indenfor et nærmere fastsat geografisk Omraade kun yder Laan i en eller flere bestemte Slags Ejendomme. De førstnævnte Foreninger er Østifternes Kreditforening, Fyens Kreditforening og Sønderjyllands Kreditforening. Blandt de sidstnævnte Foreninger findes der tre, som kun laaner ud i Landbrugsejendomme: Jydsk Landkreditforening, Vest- og Sønderjydsk Kreditforening og Østifternes Landkreditkasse. Ny jydsk Kjøbstad-Creditforening yder kun Laan i Kjøbstadejendomme, Københavns Kreditforening i Ejendomme i København og Omegn bortset fra Landbrugsejendomme. Kreditforeningen af Grundejere paa Landet i Jylland (Herningkreditforeningen) yder Laan i Ejendomme paa Landet i Jylland af bymæssig Karakter, og Industrielle Kreditforening i Industriejendomme. Endelig findes der Husmandskreditforeningerne, der yder Laan i mindre Ejendomme paa Landet.

Udviklingen har saaledes haft til Resultat, at der paa en Række Omraader er Konkurrence mellem 2—3, ja endog 4 Kreditforeninger om særlige Panter.

Efter den stedfundne Udvikling har

Forelagte Lovforslag m. m.

Kommissionen paa Forhaand anset det for udelukket at opnaa en saa gennemgribende Ændring af Udlaansomraaderne, at enhver Kreditforening — saaledes som Hypotekforeningerne udenfor København — fik sit særlige territoriale eller artsbestemte Omraade. Nogen absolut Nødvendighed for Foretagelse af en saadan Omlægning af Udlaansomraaderne foreligger der imidlertid efter Kommissionens Opfattelse heller ikke i Øjeblikket. Man har derfor særlig fæstnet Opmærksomheden paa, om der paa enkelte Laaneomraader af Kreditforeningerne er ydet Laan af en saadan Størrelse, at de gennemsnitligt overstiger de Laan, der normalt ydes af Foreningerne, og har i denne Forbindelse foretaget nogle Undersøgelser af Laaneniveauets Højde i Kreditforeningerne.

Disse Undersøgelser har vist, at der er tre Laaneomraader, hvor Udviklingen giver Anledning til særlige Bemærkninger:

- 1) Vestjydske Landbrugsejendomme,
- 2) Jordløse Ejendomme paa Landet i Jylland,
- 3) Kjøbstæderne Struer, Brønderslev og Herning og Arealer af Sognekommuner der indlemmes i Kjøbstæder.

Vestjydske Landbrugsejendomme (o: Ribe og Ringkøbing Amter) kan — i Modsætning til, hvad der i øvrigt er Tilfældet i Nørrejylland — belaaes af tre Kreditforeninger: Jydsk Landkreditforening, Vest- og sønderjydsk Kreditforening og for Husmandsbrugs Vedkommende Jydsk Husmandskreditforening. I Praksis er Jydsk Landkreditforenings Laanevirksomhed i disse Amter og i de tidligere 8 slesvigske Sogne i Kolding Herred, hvor Vest- og sønderjydsk Kreditforening ogsaa yder Laan, dog af forsvindende Betydning. Kun 2 $\frac{1}{2}$ pCt. af Foreningens nuværende Udlaan falder paa Ringkøbing og Ribe Amter.

Medens Kommissionen i sin Betænkning ikke har fundet Anledning til at rejse nogen Kritik mod den af Direktionen for Jydsk Landkreditforening foretagne Laanudmaaling, men tværtimod fremhæver, at denne Forenings Laaneniveau synes at være ret ensartet, og at Foreningens Laan synes at have ligget i en passende Højde, fremsættes der en Kritik af den af den tidligere Direktion for den vest- og sønderjydske Kreditforening foretagne Udmaaling af Laan, en Kritik, der bygger paa et ret omfattende Materiale, som har foreligget for Kommissionen og til Dels er optaget i Betænkningen.